

Լուսաղբիւրի ջուրով: Մատաղները կիսովին կը փաթթուին յովաշ հացերու մէջ: Զորինները կը բեռնաւորուին: Ու կէսօրուան ճաշէն ետք մեր կարաւանը կը քաշուի, կ'իյնայ ճամբայ դէպ ի ետ, դէպ ի Ռեհանի Զորը, ուր դարձեալ կը գիշերենք, եւ յաջորդ օր առանց հապճեպի, շէն ու զուարթ կ'իջնենք Մազմանի լեռնէն վար: Երբ կը հանդիպինք մեր բաժանման աղբիւրը, բարտիններով եզերուած, հոն կը զանենք առաջնորդներու խումբ մը, նուազածուններով, ըմպելիներով, թթուանուշ միրգերով միասին:

Ողջագութներ: Նորէն ուրախութիւն, դափ ու նուագ, հայրենարարձ երգեր, որոնց երկարաձգուող ժապաւէնը կ'իյնայ, կը փշրուի մեր գեղի լեռներուն ու խըն-

կագոյն այգիներուն վերեւ, արշալոյսը շղարշող մշուշի ծուկներու պէս:

* *

Տարիներ ետք սրտի սեղմումով գրի կ'առնեմ այս յիշատակները:

Երբ այսօր չկայ այլեւս այդ ուխտաւ՝ վայրը, երբ վտիտ մոմ մը իսկ չի պլպլար, պտղունց մը խունկ չի հալիւր անոր դաբաւոր խորանին առջեւ, երբ իր պատերը փլփլած, աղբիւրը մեռած եւ իր բիւրաւոր հաւատացեալները հողին ու աւազին խառնուած են իր հրաշքի մասունքին պէս, դառնօրէն կը խորհիմ. — միթէ մեզի՞ էր վիճակուած տեսնել եւ փառքը եւ փլուզումը անցեալին:

Թ. Ա.Ա.Ս.Ս.

Տ Խ Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ունայն տեղ հոգիս դուն կ'այրիս բոցով
Ունայն տեղ քընարդ խառնած զեփիւռին,
Արտոյտի նըման կ'անցնիս երգելով
Բարիքներն հազար գալիք զարունին:

Թախծոտ ցընորք են քեզ ծաղիկ ու սէր
Դու սուգը ծընար միայն երգելու,
Թէ երազովդ ալ տեսնես կուսաններ
Վէրքերդ կու գան հերով ջընջելու:

Ոսկեղէն ամպեր կ'անցնին քո վերով
Քեզ ինչ կը մընայ — Երկինքը պարապ,
Քո անոյշ խօսքերն, արցունքը խըռով
Զերդ սառին վրայ ինկած յորդ տարափ:

Ա՛խ իմ վառ աչքեր, իմ սեւ ճըրագներ
Դուք բացուած էիք կապոյտ ծաղիկ մ'պէս,
Ուր ամէն զարուն, ամէն տենչանք ձեր
Ինձ խորհրդաւոր ոսկի հէքեաթ էր:

Հաճոյքն ինձ այստեղ անցաւոր ըստուեր
Իմ ցաւն է միայն անսահման ու խոր,
Ոչինչ կայ սփոփիչ քան լուռ արցունքներ,
Ոչինչ սըրբազան մարդէն սըգաւոր:

Կ Ա Ր Օ Տ Ե Թ Ո Ւ Ղ Թ

ՀՕՐԱ՝ ՈՐ ՀԵՌՈՒՆ Է

Աչքերս քու բարութեանդ հորիզոնին առջեւ բացած,
Կ'ուզեմ մտածումս ու հոգիս իրարու հետ եղբայրօրէն դաշնակել,
Ու հայրենի երգիքներուս մոխրագոյն կատարին վրայէն,
Անհետացած անցեալի մը քաղցրութիւնը մէկ անգամէն արբէնալ:
Որովհետեւ խղճմտանքիս գիտակցութեամբը ես, այսօր, կը հաւտամ որ
Մեր սիրտերուն միջեւ ձգուած հեռուի անդունդն անեզեր,
Իր համբոյրին ու սիրոյն մէջ տկարութիւն չի ճանչնար...

Կը յիշեմ որ շատ փոքր էի, ու հազիւ թէ վեց զարուններ ողջունած
Օշականի իմաստութեան ու ճանաչման վարդապետը եռամեծ,
Դեռ չէր հաճիր իմ մանկական մատներուս մէջ, այն օրերուն,
Բացատրութեան եւ գիտութեան սուրբ բանալին դնելու:
Ո՛հ, ինչ հրճուանք էր, ուրախութեան ու ժրպիտի ինչ անսահման փոթորիկ,
Տղու հոգիս ինչ խնդրութեամբ կը պարուրուէր, երբ իրիկուան ընթրիքը
Այգիներու ու դաշտերու բարութեամբը կը լեցուէր:
Հացին երգը իմ մանկական սուրբ քնարս էր երկնատուր,
Ու աղօթքիս մըմունջը, քու հոգիէդ արտացոլած,
Օրհնութիւնը կը դառնար աւանդական մեր սեղանին:
Գու աղնարկդ բաւական էր, որ թխագոյն մատներովս,
Ամէն հացին ու ընթրիքին, խաչին ձեւը կուրծքիս վրայ գծազրէի,
Վաղուան համար նոյն բարիքը ուզելու մեր հայրերուն Աստուծմէն...

Մենք նոյն ժամուն տրտում էինք, մեր հայրենի երգին վրայ,
Երբ արեւը կ'երթար հեռուն մարելու, մեր լեռներու զոգերուն մէջ:
Ոսկեկուտակ արտին վրայ, ուր ցորենը մարդու հասակ էր առեր,
Ուր հասկերը մինչեւ գետին խոնարհած, մանգաղներու բարութեան կը սպասէին.
Մեծ Եփրատի ծոցերէն դուրս արտաբուրող երեկոյեան մեղմ սիւզը
Լոյսի ծովեր կը գծազրէր, երանգներով ներդաշնակ.
Ու դրացի այգիներուն դաւարագեղ ու թաւապատ որթերուն մէջ,
Ծիրանեփառ լոյս խաղողը հանդարտօրէն կը մեծնար:
Հայրենատուր մեր Եփրատին ահազափազ գնացքը,
Մեր յոյսերուն եւ տեսիլքին աւազանն էր այդ պահուն,
Ու մըմունջի մեր վանկերը զուարթօրէն կը մարէին
Խորութեան մէջն իր ալբերուն ու ջուրերուն...